

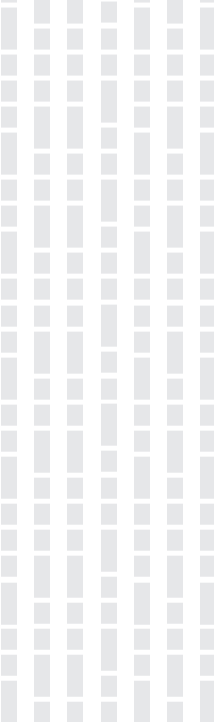
اقتصاد

مهدی عبداللهی

چهارشنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۳
شماره ۴۲۹۶

FARHIKHTEGANDAILY.COM

FARHIKHTEGANONLINE

مدیرمسئول:

■ محمدامین ایمانجانی

قائم‌مقام مدیرمسئول:

■ مسعود فروغی

سردبیر:

■ محمد زعیم‌زاده

تلفن و فکس:

■ ۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)

کدپستی:

■ ۱۱۳۵۳۳۱۱۶

چاپ:

■ چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

■ خیابان حافظ،پایین‌ترازجمهوری

روبه‌روی ساختمان‌بورس

ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

گزارش «فرهیختگان» از ابعاد بنگاه‌داری بانک‌ها

اگر می‌توانید صفرپول شرکت‌های بانکی را بشمارید

مهدی عبداللهی دبیرگروه اقتصاد

چند وقتی است وزارت اقتصاد و بانک مرکزی مطالبی را درخصوص سامانه‌ی بنگاه‌داری بانک‌ها مطرح می‌کنند. عبدالناصر همتی در آخرین اظهارنظر خود مدعی شده امسال، آخرین سال بنگاه‌داری بانک‌هاست و این بنگاه‌ها باید در یک هلدینگ‌ی تجمیع و در بورس فروخته شوند. برخی از کارشناسان معتقدند مسئله بنگاهداری بانک‌ها در ایران یک روزه و یک‌شبه به وجود نیامده که بتوان به این راحتی آن را حل کرد اما اغلب اقتصاددانان و کارشناسان نظام بانکی از ایده اولیه وزیر اقتصاد استقبال کرده‌اند و البته تأکید دارند ذات نظام بانکی با چالش‌هایی که دارد خودمنجر به بنگاهداری بانک‌ها می‌شود و در وهله اول باید برای آن چاره‌اندیشی کرد. بررسی اطلاعات منتشرشده از سوی بانک مرکزی درخصوص بنگاه‌داری بانک‌ها نشان می‌دهد بنگاه‌داری بانک‌ها در ایران عمدتاً در دو قالب عمده دیده می‌شود.۱- تأسیس ۲۰- تملک. درخصوص تملک بنگاه‌ها باید متذکر شویم که تملک در نظام بانکی ایران عمدتاً یک اجبار برای بانک‌ها بوده و شامل رد دیون دولتی، تهاتر با مطالبات و بنگاه‌داری تکلیفی دولتی است. آمارهانشان می‌دهد از ۲۸۴ شرکت زیرمجموعه بانک‌ها با مالکیت بیش از ۲۰ درصدی سهام تا انتهای شهریور امسال، ۲۶ درصد از آنها مربوط به خرید و تهاتر بوده، ۵۷ درصد شرکت‌های تأسیسی است، ۱۱٫۲ درصد تملیکی و ۵٫۴ درصد نیز رد دیون دولت پنهادهای عمومی است. البته اگر ارزش سهام شرکت‌ها را بررسی کنیم؛ فقط اسه‌م رد دیون و تملیک بسیار قابل توجه خواهد بود؛ چراکه شرکت‌های دولتی و عمومی معمولاً شرکت‌های بزرگی اند که در قبال مطالبات بانک‌ها به آنها به صورت قهری واگذار شده است. به نظر می‌رسد بخشی از بنگاه‌داری بانک‌ها در ایران به واسطه ضعف قوانین ازجمله مشکلات مربوط به عدم رعایت بیهذاشت اعتباری در اعطای تسهیلات، عدم دریافت وثایق کافی، ضعف قوانین مربوط به اعلام ورشکستگی شرکت‌ها (اجبار به نگهداری شرکت‌های ورشکسته و عدم اعلام ختم ورشکستگی) و همچنین بی‌ثباتی اقتصاد کلان کشور (جهش‌های ارزی و تورم بالا و رکود تورمی که منجر به نکل) است. همچنین بخش دوم ماجرا مربوط به رابطه دولت و نظام بانکی است که درنهایت با انباشت بدهی دولت به بانک‌ها و واگذاری بنگاه‌های دولتی در قالب رد دیون منجر به تشدید بنگاهداری بانک‌ها در کشور می‌شود. همچنین انتظار دولت از بانک‌های دولتی برای انضای مسئولیت اجتماعی در قبال برخی شرکت‌های زیان ده و بعضاً برای پایان دادن به اعتراضات کارگری نیز ازجمله موارد دیگری است که منجر به تشدید بنگاهداری بانک‌های می‌شود. بنابراین اگر قرار است دولت و مجلس به این موضوع خاتمه دهند باید به این موارد توجه داشته باشند. البته بنگاه‌هایی که در زنجیره ارزش بانک‌ها هستند نیز منجر به بنگاه‌داری می‌شوند که به گفته کارشناسان با شرایطی باید این نوع بنگاه‌داری را پذیرفت.

۴۸۴ شرکت بزرگ بانک‌ها

بند ط تبصره ۱۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۲ بانک مرکزی رلامرز به انتشار اطلاعات مربوط به مالکیت بیش از ۲۰ درصد سهام شرکت‌ها یا سایر اشخاص حقوقی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی کرده است. نگاهی به داده‌های بانک مرکزی نشان می‌دهد آخرین اطلاعات بنگاه‌داری بانک‌ها مربوط به انتهای شهریور سال جاری است. براساس این آمارها، تا انتهای شهریورماه امسال ۲۵ بانک کشور تعداد ۲۸۴ شرکت با مالکیت بیش از ۲۰ درصدی دارند. این آمارها نشان می‌دهد بانک ملی با ۷۶ شرکت، در رتبه اول در بین بانک‌های کشور قرار دارد. بانک ملت با ۶۴ شرکت دوم و تجارت با ۵۰ شرکت سوم است. مؤسسه ملل با ۲۸ شرکت چهارم و آینده با ۲۵ شرکت پنجم است. پاساگراد با ۲۳ شرکت در رتبه ششم و مسکن و بانک کارفرین هر کدام با ۱۶ شرکت در رتبه‌های بعدی قرار دارند. کمترین تعداد شرکت‌های با بیش از ۲۰ درصد مالکیت سهام مربوط به پست بانک با ۳ و خاورمیانه با ۴ شرکت است. توسعه تعاون با ۵، سرمایه با ۶ شرکت و سیما با ۷ شرکت در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

بانک‌ها عاشق سانسورند!

اطلاعات درخواستی قانون‌گذار از بانک‌ها برای افشای وضعیت مالکیت و بنگاه‌داری خود شامل ۶ بخش است. این اطلاعات شامل ۱- نام شرکت/شخص

حقوقی، ۲- درصد سهام، ۳- تاریخ تملک سهام، ۴- نحوه تملک سهام، ۵- ارزش دفتری سهام و ۶- برآورد ارزش روز سهام است. با این حال بررسی داده‌های بانک مرکزی نشان می‌دهد بانک‌ها متأسفانه بخش مهم اطلاعاتی که در قانون بودجه مکلف شده‌اند منتشر کنند را سانسور کرده‌اند. ازجمله این اطلاعات مهم، ارزش دفتری و ارزش روز سهام است. براین اساس، مهم‌تر از تعداد شرکت‌ها، ارزش این بنگاه‌داری است که اغلب بانک‌ها این اطلاعات را یا کاملاً سانسور کرده‌اند، یا اینکه مشخص نیست ارزش اعلامی آنها مربوط به کل شرکت بوده یا اینکه فقط ارزش سهام آنهاست.

تأسیس یک شرکت با رسالت خرید دارایی بانک‌ها

یکی از راه حل‌هایی که در وزارت اقتصاد در دستور کار است، تجمیع بنگاه‌های تحت مدیریت و مالکیت بانک‌ها در یک هلدینگ است. همتی، وزیر اقتصاد اخیراً با اشاره به اینکه امسال، آخرین سال بنگاه‌داری بانک‌هاست، گفت همه بنگاه‌های بانکی در یک هلدینگ تجمیع و در بورس فروخته خواهند شد. برخی معتقدند نه بورس ایران ظرفیت پذیرش این بنگاه‌های با فعالیت پراکنده را دارند و نه چالش‌های حقوقی این بنگاه اجازه تجمیع شرکت‌ها در یک هلدینگ رامی‌دهد. میثم حقیقی، کارشناس حوزه بانکی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درخصوص این دو چالش اظهار داشت: «بورس را فرابورس ماتباع یک سری شرایط است. بنگاه‌ها برای ورود به این حوزه باید این شرایط را داشته باشند. در ماده ۸ قانون برنامه هفتم توسعه اشاره شده که بانک‌ها باید این شرایط را داشته باشند تا بتوانند بنگاه‌ها و اموال مازاد خود را بفروشند و واگذار کنند. قرار است شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی ذیل صندوق ضمانت سپرده‌ها در راستای خریداری دارایی‌های بانکی که به هر دلیلی فروش نرفته است، تأسیس شود. قرار است این شرکت با توجه به شرایطی که در قانون دیده شده، دارایی‌های مازاد را از بانک‌ها خریداری کند. بر این اساس بانک‌ها ملزمند این اموال را به این شرکت واگذار کنند.»

پیش‌نیازهای واگذاری در بورس

حقیقی در ادامه تصریح کرد: «شاید بسیاری از این بنگاه‌ها، به قدری دچار مشکل باشند که حل آن مشکلات، چالش‌های جدیدی را ایجاد کند. اما واگذاری در قالب شرکت‌های واحد شاید راحت‌تر باشد. شاید هم منظور وزیر اقتصاد از هلدینگ، به طور دقیق‌تر شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی بوده است. این هلدینگ باید شرایط ورود بنگاه‌ها به بورس مهیا شود یا اینکه اگر عزم جدی برای این اقدام وجود دارد، سهام این بنگاه‌ها تحت شرایط خاص در بازار عرضه شود. اگر ما پذیرفتیم عرضه سهام تحت شرایط خاص یا در شرایط عادی انجام شود باید توجه داشته باشیم اعتمادی که تا قبل از سال ۹۹ به بازار سرمایه وجود داشت، دیگر وجود ندارد. اگر بنا باشد سهامدار جدیدی وارد بازار شود یا سهامداران موجود بخواهند سهام این بنگاه‌ها را خریداری کنند، خریداری سهام بستگی به شرایط بازار دارد. این شرایط باید بیشتر مورد بررسی قرار بگیرد و شفاف‌تر شود.»

۳ مانع واگذاری بنگاه‌ها

دومین موضوعی که درخصوص فعالیت بنگاه‌داری بانک‌ها مطرح بوده، انحراف بانک‌ها از وظایف اصلی است. برخی کارشناسان معتقدند وظیفه اصلی بانک‌ها امر بانکرداری است و در همین وظایف محوله، بانک‌ها کسب سود خود را دارند و عملاتی‌بازی به بنگاه‌داری بانک‌ها نیست. حقیقی به «فرهیختگان» گفت: «اگر بخواهیم یک گام به عقب برگردیم، چندسال گذشته در مواد ۱۶ و ۱۷ قانون رفع موانع تولید این موضوعات مطرح بود که بانک‌ها باید بتوانند طی سه‌سال دارایی‌های مازاد خود را واگذار کنند. باید بپذیریم گاهی اوقات خریداری برای برخی اموال بعضی از بنگاه‌ها وجود ندارد یا بانک‌ها تمایلی به واگذاری این اموال ندارند. ارزش افزوده و افزایش قیمتی که این دارایی‌ها برای آن‌ها به دنبال دارد، حتی مازاد بر مالیات بر عایدی است که در قانون رفع موانع تولید دیده شده است. به همین دلیل ۱- در گام اول شاید بانک اصلاً تمایلی به واگذاری نداشته باشد. ۲- در گام دوم نیز بعضاً افزایش قیمت و درآمد بیشتر از جرائمی است که بانک متحمل می‌شود. ۳- این بنگاه‌ها در رشته‌های پراکنده فعالیت می‌کنند، گرچه واگذاری دارایی‌ها در چهارچوب بورس نشدنی نیست، اما بنگاه‌های مازاد بانک‌ها باید دسته‌بندی شوند و بنگاه‌هایی که فعالیت مشابه دارند در قالب یک شرکت واحد دیده شوند.»

۲۰ درصد بنگاه‌داری حق قانونی بانک‌هاست

درخصوص اینکه آیا بانک‌ها تحت هیچ شرایطی حق بنگاه‌داری ندارند،

حقیقی معتقد است بانک‌های ما تحت امر قانون پولی و بانکی و قانون عملیات بانکرداری بدون ربا و آیین نامه و دستورالعمل‌های این قوانین فعالیت می‌کنند. طبق قانون پولی بانکی و عملیات بانکرداری، بانک‌ها می‌توانند در تأسیس شرکت‌های جدید یا خرید سهام شرکت‌های موجود مشارکت داشته باشند. از این موضوع تحت عنوان مشارکت حقوقی یاد می‌شود. این موضوع طبق دستورالعمل سرمایه‌گذاری با مشارکت حقوقی که قبلاً بوده یا آنچه اکنون وجود دارد، به بانک‌ها اجازه داده است در یک سری شرکت‌ها با تأکید بر اینکه فعالیت آن‌ها فعالیت بانکی باشد، سرمایه‌گذاری کنند. یعنی اوراق سهام آن‌ها و اوراق دولتی را خریداری کنند. طبق این دستورالعمل این امکان برای بانک‌ها وجود دارد که تا ۲۰ درصد از سرمایه پایه و نظارتی خود را صرف بنگاه‌داری کنند. درنتیجه اینکه تمامی فعالیت بانک صرف ارائه تسهیلات شود، در شرایط موجود غیرکارشناسی است.

جایگزین اصلی بنگاه‌داری بانک‌ها

اینکه این روزها مدام گفته می‌شود بانک‌ها نباید بنگاه‌داری کنند، این سؤال مطرح بوده که جایگزین بنگاه‌داری بانک‌ها چیست و اساساً آن‌ها تحت چه سازوکاری و از کدام منابع باید سود کسب کنند؟ حقیقی در پاسخ به این سؤال گفت: «قانون به بانک اجازه می‌دهد بخشی از درآمد‌ها و سود خود را از محل بنگاه‌داری شناسایی کند. اینکه بانک‌ها این ضوابط را رعایت نکنند، سبب می‌شود عمده منابع بانک صرف بنگاه‌داری شود و بانک‌ها از ارائه تسهیلات بازمانند. به نظر من با توجه به اینکه عایدی که داگستن این بنگاه‌ها برای بانک‌ها به دنبال دارد، با توجه به نرخ سودی که شورای پول و اعتبار تصویب می‌کند، خیلی بیشتر از تسهیلات دهی بوده است. در شرایط فعلی بانک‌ها ترجیح می‌دهند به اصل ۲۰ درصدی قانون عمل و از آن طریق کسب درآمد کند. به همین منظور تنها راهی که می‌تواند برای جلوگیری از بنگاه‌داری توسط بانک‌ها وجود داشته باشد، این است که درآمد حاصل از ارائه خدمات بانکی ازجمله خدمات کارمزدی و ارائه تسهیلات باید به قدری باشد که این انگیزه برای بانک وجود نداشته باشد که بنگاه‌داری کند. به نظر من در گام اول باید نرخ‌های سود سپرده و تسهیلات با توجه به حدی که منجر به صرفه اقتصادی برای بانک می‌شود متعادل شود تا بانک بیشتر در این زمینه اقدام کند تا اینکه به سمت فعالیت‌های بنگاه دارانه رود.

جایی که بانک‌ها می‌توانند بنگاه‌داری کنند

سؤال دیگری که درخصوص بنگاه‌داری بانک‌ها مطرح بوده این است که آیا اساساً بانک‌ها به هیچ‌وجه نباید بنگاه‌داری کنند؟ میثم حقیقی معتقد است در این مورد باید با احتیاط پاسخ داد و استثناهایی نیز می‌توان برای بنگاه‌داری بانک‌ها قائل شد. توجه داشته باشیم بسیاری از این بنگاه‌ها در زنجیره ارزش بانک قرار می‌گیرند. یک سری از این بنگاه‌ها فعالیت لیزینگ، بازار سرمایه، صنعت بیمه و… دارند. اگر بانک این زنجیره را نداشته باشد، هزینه‌های بیشتری متحمل می‌شود تا اینکه خدمات الکترونیک خود را در قالب شرکت‌های حوزه فناوری و اطلاعات و شرکت‌ها انجام دهد. داشتن این نوع فعالیت برای بانک‌ها صرفه اقتصادی بیشتری دارد.

درمجموع قانون اجازه داده بانک تا یک سقف مقرر بنگاه‌داری داشته باشد و بتواند از آن کسب درآمد کند و برخی فعالیت‌ها را در بانک‌های خود و در قالب زنجیره ارزشی که دارد، بتواند انجام دهد. اما درصورت عبور از سقف تعیین شده و صرف منابع هنگفت در بنگاه‌داری، بانک دچار کسری منابع برای اعطای تسهیلات می‌شود، پس باید در این موضوع حد تعادل رعایت شود؛ نه قدری باشد که برای ورود به بنگاه‌داری بی انگیزه شود، در مقابل نه آنقدری باشد که بانک انگیزه‌ای برای اعطای تسهیلات نداشته باشد.

تفاوت بنگاه‌داری و بنگاه‌سازی

اخیراً همایشی با عنوان بنگاه‌سازی بانک‌ها برگزار شد. سؤال این است تفاوت بنگاه‌سازی با بنگاه‌داری چیست؟ کارشناس نظام بانکی می‌گوید بسیاری از فرایندهای بنگاه‌داری بانک‌ها به تسهیلات پرداختی آن‌ها بازمی‌گردد، برای مثال تسهیلات مشارکت مدنی پرداختی بانک‌ها به سقف تعیین شده توسط قانون، وابسته است؛ مثلاً با ۸۰ درصد فعلی بانک، سهم شرکت‌ه پروژه تأمین می‌شود و به‌نوع بانک مالک ۸۰ درصد پروژه مذکور است. در این موضوع در گام اول شاید هدف بانک بحث بنگاه‌داری نباشد تا برای آینده این پروژه را حفظ کند ولی در

واقعیت بنگاه‌سازی در حل رخ دادن است. در واقع بانک با در نظر گرفتن بحث مشارکت حقوقی و با تأمین منابع مالی لازم برای تأسیس پروژه مذکور، به تأمین سرمایه آن بنگاه و سهام جدید یا قدیم بنگاه می‌پردازد. پس در وهله اول بانک در حال بنگاه‌سازی است تا زمانی که بحث واگذاری پیش بیابد.

بنگاه‌سازی‌هایی که تبدیل به بنگاه‌داری می‌شوند

میثم حقیقی معتقد است در بسیاری از مواقع بنگاه‌سازی رخ می‌دهد. اما شرایطی رخ می‌دهد که این بنگاه‌سازی به بنگاهداری بانک ختم می‌شود. به گفته وی، در بحث تسهیلات مشارکتی اینکه صاحب یاشریک بنگاه و بانک بتواند سهم شرکت‌ه بانک را با آن ارزش افزوده‌ای که وجود دارد بخرد، طبیعاً بنگاه‌سازی اتفاق می‌افتد و اکنون واگذاری می‌شود و دیگر بحث بنگاه‌داری مطرح نیست؛ ولی در مقابل اگر بانک با ایجاد این بنگاه (کما اینکه پیش می‌آید که اصلاًشریک قادر نیست پروژه را به اتمام برساند) پس بانک درواقع خودش پروژه را انجام داده و به مرحله نهایی می‌رساند و در واقع بنگاه‌سازی که وجود داشت، درنهایت به بنگاه‌داری ختم می‌شود. خب این دو موضوع با توجه به کارکردهایی که بانک‌ها می‌توانند داشته باشند، متفاوت از یکدیگرند. اما به طور کلی در گام اول، بانک به دنبال بنگاه‌سازی است که در بعضی مواقع ختم به بنگاه‌داری می‌شود. بخشی از بنگاه‌داری بانک‌ها در قالب مشارکت حقوقی اتفاق می‌افتد. اینکه بانک با بنگاهی را تأسیس می‌کند که بعضی از آن‌ها ناشی از رد دیونی است که اتفاق می‌افتد.

ذات عملیات بانکی در ایران منجر به بنگاه‌داری می‌شود

آن‌طور که گفته شد، بخش بزرگی از بنگاه‌داری بانک‌ها (به لحاظ ارزش شرکت‌ها) مربوط به سرفصل اصلی یعنی تملیک و رد دیون است. میثم حقیقی در این خصوص می‌گوید در رابطه با بسیاری از قوانین بالادستی از جمله قانون عملیات بانک، با توجه به مسئولیتی که بانک در راستای حسن اجرای قراردادها و ارائه خدماتی که به مشتریان در قبال سپرده‌گذاری به وکالتی که از جانب سپرده‌گذاران به بانک تفویض شده، دارد ملزم به اخذ یک سری وثایق و تضامین است؛ گاهی پیش می‌آید این تضامین املاکی یا سهام بنگاه‌هایی است که محل اجرای پروژه‌هاست؛ طبیعی است بانک با توجه به اینکه از ابتدا تمایلی به شرکت در این پروژه ندارد، درنهایت مجبور می‌شود در راستای وصول مطالبات خود، آن ملک، سهام یا هر وثیقه‌ای که این میان وجود دارد را به صورت قهرماً اجباراً تملیک کند. در قوانین مختلف بانکی، بحث اینکه بانک‌ها نباید بنگاه‌داری کنند و واگذاری املاک مازاد نیز قید شده است. اما درحقیقت عملیات بانکی خود به تنهایی منجر به تأسیس و تملیک بنگاه می‌شود (قهرماً اجباراً) . نمی‌توان به طور قطعی گفت دو موضوع بنگاه‌داری با قطع بنگاه‌داری بانک‌ها، به طور کامل رفع می‌شود. درحقیقت ذات عملیات بانکی منجر به این دو موضوع می‌شود. مگر اینکه در قوانین بالادستی اصلاحاتی صورت بگیرد. بسیاری از عملیات بانکی موجود که در راستای بنگاه‌سازی و بنگاه‌داری این اجازه را به بانک‌ها می‌دهد باید اصلاح شود؛ درواقع اخذ تضامین و وثایق باید اصلاح شود که در نهایت عملیات بانکی منجر به بنگاه‌داری بانک‌ها نشود.

بنگاه‌داری بانک‌ها باید حد و حدود داشته باشد

درخصوص بنگاه‌داری بانک‌ها سؤال دیگری که در اینجا قابل طرح بوده این است که با توجه به اینکه فعالیت بنگاه‌داری (بنگاه‌های تأسیسی) در چند بانک خصوصی بزرگ در ظاهر موفق بوده، آیا باید این نوع بنگاه‌داری را هم جمع کنیم یا خیر؟ میثم حقیقی به «فرهیختگان» می‌گوید در نظر بگیرد یک بانک خدمات (ppp) مربوط به حوزه پرداخت را به نهادی واگذار کند که متعلق به خودش نیست یا حتی بحث‌های مربوط به آی تی خود را وقتی در این حوزه تخصص ندارد، بخواهد به بنگاه دیگری واگذار کند. طبیعی است هزینه‌هایی که بابت پشتیبانی این موضوعات باید پرداخت کند قطع به یقین بیشتر خواهد شد؛ مازاد درواقع عایدی دارد که بتواند از این خدمات کسب کند. باید این اقدامات متعادل انجام شود، به طوری که بنگاه‌داری بانک به حدی نباشد که تمام امکانات بانک صرف بنگاه‌های زیرمجموعه خودش شود. اگر بخواهیم نگاه دقیق‌تری به موضوع داشته باشیم، قوانین موجود این اجازه را به بانک‌ها داده تا حدودی بنگاه‌هایی که فقط زنجیره ارزش آن‌ها را تکمیل می‌کند، داشته باشند. اما به طور کلی ذات عملیات بانکی در این است که اغلب به تملیک برخی بنگاه‌ها منجر می‌شود، در حالی که خود بانک هم از روز اول آن چنان تمایلی به این موضوع نداشته است.

اطلاعات مالکیت بانک‌های کشور بر بیش از ۲۰ درصد سهام شرکت‌ها تا پایان شهریور ۱۴۰۳					
بانک/ تعداد شرکت براساس درصد مالکیت	۲۰ تا ۴۰ درصد	۴۱ تا ۶۰ درصد	۶۱ تا ۸۰ درصد	۸۱ تا ۱۰۰ درصد	مجموع
بانک ملی	۱۵	۱۱	۹	۴۱	۷۶
ملت	۱۱	۸	۷	۳۳	۶۴
تجارت	۷	۱۲	۳	۲۸	۵۰
موسسه ملل	۱۱	۷	۱۰	۲۰	۴۸
آینده	۳	۱	۰	۲۱	۲۵
پاساگراد	۱۱	۶	۲	۴	۲۳
مسکن	۳	۳	۰	۱۰	۱۶
کارآفرین	۴	۱	۷	۴	۱۶
گردشگری	۵	۳	۳	۴	۱۵
سپه	۲	۳	۳	۷	۱۵
کشاورزی	۴	۱	۱	۸	۱۴
پارسیان	۴	۱	۳	۶	۱۴
صادرات	۳	۰	۵	۵	۱۳
شهر	۴	۱	۱	۶	۱۲
توسعه صادرات	۳	۱	۱	۷	۱۲
اقتصادنوین	۲	۱	۱	۷	۱۱
سامان	۲	۳	۱	۴	۱۰
رفاه کارگران	۲	۲	۰	۵	۹
صنعت و معدن	۱	۲	۳	۵	۸
دی	۱	۱	۱	۲	۸
سینا	۱	۱	۰	۵	۷
سرمایه	۰	۰	۰	۶	۶
توسعه تعاون	نامشخص	نامشخص	نامشخص	نامشخص	۵
خاورمیانه	۱	۰	۱	۲	۴
پست بانک	۰	۰	۰	۳	۳
مجموع	۱۰۵	۶۹	۶۲	۲۴۳	۲۸۴